

CHƯƠNG 9

TÀI CHÍNH TIỀN TỆ QUỐC TẾ

(INTERNATIONAL FINANCE AND MONEY)

TÀI CHÍNH TIỀN TỆ QUỐC TẾ

1. Tổng quan về tiền tệ quốc tế
2. Thị trường ngoại hối và tỷ giá hối đoái
3. Cán cân thanh toán quốc tế

1. TỔNG QUAN VỀ TIỀN TỆ QUỐC TẾ

1.1. TIỀN QUỐC GIA & TIỀN QUỐC TẾ

- ✓ Mỗi quốc gia đều có đơn vị tiền tệ riêng của mình, phục vụ cho quá trình sản xuất và lưu thông hàng hóa ở quốc gia đó.
- ✓ Bất kỳ đồng tiền của một quốc gia hay cộng đồng các quốc gia nào, được chấp nhận làm phương tiện thanh toán, trao đổi bên ngoài phạm vi quốc gia phát hành nó, đều được coi là “tiền tệ quốc tế”.

1. TỔNG QUAN VỀ TIỀN TỆ QUỐC TẾ

1.2. KHẢ NĂNG ĐỂ MỘT ĐỒNG TIỀN QUỐC GIA TRỞ THÀNH ĐỒNG TIỀN QUỐC TẾ

Lịch sử xuất hiện đồng tiền quốc tế đã cho thấy, một đồng tiền quốc gia trở thành đồng tiền quốc tế, có thể bằng một trong 2 con đường:

- ✓ Sự cưỡng chế dân chúng ở các nước thuộc địa chấp nhận sử dụng trong lưu thông đồng tiền của “chính quốc”.
- ✓ Sự tự nguyện và tín nhiệm của dân chúng ngoài nước có đồng tiền phát hành.

2. THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI & TỶ GIÁ HỐI ĐOÁI

2.1. KHÁI NIỆM THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI

Thị trường ngoại hối (*Foreign exchange market*) là nơi gặp gỡ giữa cung và cầu về ngoại tệ, nơi chuyên môn hóa các giao dịch về ngoại tệ, bao gồm giao dịch mua - bán và đi vay - cho vay các khoản vốn ngoại tệ, nhằm đáp ứng yêu cầu của các chủ thể tham gia.

2. THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI & TỶ GIÁ HỐI ĐOÁI

2.2. ĐẶC ĐIỂM CỦA THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI

- ✓ Thị trường ngoại hối mang tính chất quốc tế và hoạt động không ngừng.
- ✓ Sự liên hệ thường xuyên, liên tục giữa các thị trường trên thế giới tạo nên quá trình điều chỉnh liên tục giá cả trên thị trường.
- ✓ Các sự kiện biến động về kinh tế, chính trị - xã hội, quân sự, ngoại giao, ... trên thế giới đều có tác động, ảnh hưởng nhanh chóng, rõ rệt tới sự biến động của tỷ giá, lãi suất các đồng tiền trên thị trường ngoại hối.

2. THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI & TỶ GIÁ HỐI ĐOÁI

2.3. CHỦ THỂ THAM GIA THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI

- ✓ Ngân hàng thương mại
- ✓ Ngân hàng trung ương
- ✓ Nhà môi giới
- ✓ Doanh nghiệp, cá nhân

2. THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI & TỶ GIÁ HỐI ĐOÁI

2.4. VAI TRÒ CỦA THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI

- ✓ Giúp các chủ thể tham gia giải quyết mọi nhu cầu ngoại tệ đáp ứng các giao dịch thương mại quốc tế.
- ✓ Tạo điều kiện khách quan hình thành tỷ giá.
- ✓ Cung cấp các công cụ bảo hiểm rủi ro tỷ giá.
- ✓ Là nơi NHTW của các quốc gia sử dụng các biện pháp kỹ thuật nghiệp vụ, tiến hành hoạt động can thiệp trên thị trường.

2. THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI & TỶ GIÁ HỐI ĐOÁI

2.5. TỶ GIÁ HỐI ĐOÁI

Tỷ giá hối đoái (*Exchange rate*) là giá của một đơn vị tiền tệ này được biểu thị thông qua một số lượng đơn vị tiền tệ khác.

3. CÁN CÂN THANH TOÁN QUỐC TẾ

3.1. KHÁI NIỆM BOP

Cán cân thanh toán quốc tế (*Balance Of Payment*) là bản báo cáo thống kê tổng hợp có hệ thống, toàn bộ các giao dịch kinh tế, giữa người cư trú và người không cư trú, trong một khoảng thời gian nhất định, thường là 1 năm.

3. CÁN CÂN THANH TOÁN QUỐC TẾ

3.2. PHÂN LOẠI BOP

- ✓ Căn cứ vào phạm vi phản ánh các giao dịch kinh tế
- ✓ Căn cứ vào đặc điểm quan hệ quốc tế
- ✓ Căn cứ vào quá trình lập và thực hiện

3. CÁN CÂN THANH TOÁN QUỐC TẾ

3.3. NỘI DUNG CỦA BOP

- ✓ Cán cân vãng lai (BCA)
- ✓ Cán cân vốn (BKA)
- ✓ Cán cân tài chính (BFA)
- ✓ Lỗi và sai sót
- ✓ Cán cân dự trữ (BRA)

3. CÁN CÂN THANH TOÁN QUỐC TẾ

3.3. TÁC ĐỘNG CỦA BOP

- ✓ Tình trạng bội chi kéo dài của BOP sẽ làm giảm thu nhập trong nước do phải dùng nguồn ngoại tệ tích lũy bù đắp.
- ✓ Cán cân vãng lai thâm hụt thường được bù đắp bởi cán cân vốn. Đây là dấu hiệu tình trạng nợ tăng lên.
- ✓ Tình trạng cán cân thanh toán quốc tế bội chi kéo dài thường dẫn tới sự thiếu hụt dự trữ quốc tế.
- ✓ Nếu cán cân thanh toán quốc tế bội thu kéo dài, giá trị nội tệ bị đẩy lên, làm ảnh hưởng bất lợi cho xuất khẩu trong tương lai.